

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

Päijät-Hämeen hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja antaa
asetuskokonaisuudesta seuraavan lausunnon:

Monialaista työllistymissuunnitelmaa koskevassa työssä on erityisen tärkeää huomioida asiakkaiden eri-laiset tuen tarpeet, ohjauksen ja neuvonnan merkitys sekä monialainen työskentely. Palveluprosessien kehittämisen keskiössä tulee olla asiakas sekä osallistava ja kokonaisvaltainen lähestyminen hänen asioidensa hoidossa. Muutostyössä onnistuminen edellyttää asiakkaiden lähtökohtien tunnistamista oikeus-turvan varmistamisen ohella. Päijät-Hämeen hyvinvointialue kiinnittää huomiota resurssien tarkoituksen-mukaiseen käyttöön ja siihen, että suunnitelmien ja arviointien päällekkäistä tekemistä tulee ehkäistä. Hallinnon tehostamiseksi ja toiminnan virtaviivaistamiseksi työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman rakenteesta säädettäessä myös muiden toimijoiden suunnitelma- ja asiakirjarakenteet tulisi huomioida tiedonhallintalain tarkoittamalla tavalla. Tämä edellyttää valmistelua monialaisessa yhteistyössä.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue kiinnittää erityistä huomiota säädöspohjan yhteensovittamistarpeisiin erityisesti ns. TYM-lain ja kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain määräysten ja sisältöjen huomioimiseen asetuksessa. On hyvin epätarkoituksenmukaista, että työnhakijalla on kaksi erilaista aktivointisuunnitelmaa eri asiakastietojärjestelmissä. Eri viranomaisten edellyttämien suunnitelmien ja palvelutarpeiden arviointien osalta on päällekkäistä ja moninkertaista kirjaamista, joka vie merkittävästi työaikaa ja vaarantaa asiakkaan oikeusturvan toteutumisen, mikäli suunnitelmien ja palvelutarvearvioiden yhdenmukaisuutta ja ajantasaisuutta ei kyetä varmistamaan. Asetuksessa ei myöskään huomioida, miten monialaisten suunnitelmien hyväksyminen tapahtuu esim. laki kuntouttavasta työtoiminnasta edellyttää myös hyvinvointialueen hyväksyntää.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue toteaa, että työllistymissuunnitelmien muodostuminen kahdesta osasta on perusteltua. Ehdotus, jonka mukaan työllistymissuunnitelma / monialainen suunnitelma voitaisiin hyväksyä puhelin- tai videokeskustelun aikana ja myös muita vastaavia tapoja käyttämällä on kannatettava. Mahdollisuus suunnitelman sähköiseen allekirjoittamiseen edistää palveluprosessin sujuvuutta.

Vammaisten ja sairaiden henkilöiden työllistymisen tukeminen on kannatettavaa, kuten myös matka- ja yöpymiskustannusten korvaaminen.

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

Päijät-Hämeen hyvinvointialue pitää neuvottelukunnan kokoa varsin suurena ja pyytää kiinnittämään huomiota hyvinvointialueiden edustajien lukumäärään, joka vain yksi. Yhdyspintatyön näkökulmasta määrä on varsin pieni ja asettaa merkittäviä odotusarvoja nimetyille hyvinvointialueen edustajalle ja hänen varahenkilölleen. Hyvinvointialueiden edustus tulisi Päijät-Hämeen hyvinvointialueen mielestä olla ehdotettua laajempi. Yhdyspinta ja tietojaos on tarpeellinen ja jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota siihen, miten jaostyöskentely saadaan aidosti tukemaan neuvottelukuntatyötä. Yhdyspintajaostossa työvoimaviranomaisten ja hyvinvointialueiden edustuksellisuus tulee olla tasapainossa ja yhdenvertainen keskenään. Myös tietojaoksessa tulee olla hyvinvointialueiden edustus. Kelan ja THL:n edustus tarvitaan sekä yhdyspintajaokseen että tietojaokseen. Neuvottelukunnan tehtävissä ja tavoitteissa tulisi selkeämmin nostaa esiin työllistymisen edistämisen monialaisuus. Alueellinen hyvinvointikertomustyö ja siihen liittyvät seurantatiedot tulisi yhdistää työllistymiseen liittyviin seurantatietoihin.

Yhteisen tietopohjan rakentamiseen tulee panostaa erityisesti myös osana yhdyspintatyötä ja sen johtamista. Yhteisen tietopohjan rakentaminen edellyttää vahvaa kansallista, ministeriötason ohjausta. Päijät-Hämeen hyvinvointialue pitää hyvänä, että neuvottelukunnalla on mahdollisuus asettaa muitakin jaoksia.

Alueellisten työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelujen osalta Päijät-Hämeen hyvinvointialue korostaa myös monialaisen keskustelun tarvetta. Hyvinvointialueille tulisi ainakin tarjota mahdollisuus olla mukana keskusteluissa niin halutessaan huomioiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja työvoimapalveluiden yhdyspinta.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Kehittämis- ja hallintokeskukselle suunnitellut tehtävät ovat kannatettavia. Työvoimapalveluiden tuloksellisuuden ja toimivuuden seuranta-, arviointi- ja tiedontuottamistehtävät ovat muutoksen seurannan ja arvioinnin kannalta olennaisia ja välttämättömiä.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

Työllistymisen monialaiseen edistämiseen sisältyy suuria odotuksia hyvinvointialueiden suuntaan. Säädösesityksessä todetaan, että mm. hyvinvointialueiden on osoitettava riittävä resurssointi yhteistoimintamallin toimeenpanolle. Johtoryhmän tehtävistä laaditaan yhteistyösopimus ja kaikkien toimijoiden (hyvinvointialueen lisäksi myös työvoimaviranomaisten ja Kelan) on osoitettava ja sovittava riittävä resurssointi laissa säädetyn yhteistoimintamallin toimeenpanolle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi hyvinvointialueen on osoitettava työntekijöitä (sosiaalityöntekijöitä/sosiaaliohjaajia, terveydenhoitajia) monialaisen tuen yhteistoimintamalliin ja henkilöstön riittävyyttä tarkastellaan säännöllisesti. Päijät-Hämeen hyvinvointialue ei kannata ehdotonta vuosittaista tarkastamista. Kukin toimija arvioi omaa henkilöstöresurssiaan suhteessa omiin lakisääteisiin tehtäviinsä. Uhkana on, että esitys tulee lisäämään hyvinvointialueen kustannuksia. Päijät-Hämeen hyvinvointialue katsoo, että tämä tulee huomioida hyvinvointialueen rahoituksessa. Kansallista keskustelua ja ministeriöiden yhteensovittettua ohjausta tarvitaan alueille valmistelu- ja toimeenpanovaiheessa tukemaan alueellista suunnittelua ja yhteensovittamaan toimijoiden odotuksia. Työllistymisen monialaisen edistämisen kohderyhmästä ja työskentelyn kohdentumisen priorisoinnista tarvitaan keskustelua rahoituksen lisäksi myös henkilöstön niukkuudesta johtuen.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue pitää hyvänä, että johtoryhmän toimikaudeksi on esitetty viisi (5) vuotta. Se edistää pitkäjänteistä työskentelyä. Johtoryhmässä tulee varmistaa, että hyvinvointialueen edustus on sekä sosiaali- että terveydenhuollosta.

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

Ei lausuttavaa.

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

Ei lausuttavaa.

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

Päijät-Hämeen hyvinvointialue pitää hyvänä ja perusteltuna valvontatehtävien keskittämistä valtakunnallisesti Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon.

Forsberg Mika
Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Orelma Eevaliisa
Päijät-Hämeen hyvinvointialue - Toimialajohtaja Mika Forsberg, perhe- ja sosiaalipalvelut